

Centrālā statistikas pārvalde

CENTRĀLĀS STATISTIKAS PĀRVALDES DARBĪBAS STRATĒGIJA

2023.–2029. GADAM

**RĪGA
2023**

Saturs

1. Iestādes darbības pilnvarojums	2
2. Misija, vīzija, vērtības	2
3. Mērķgrupas un to intereses	3
4. Galvenie politikas mērķi	5
5. Iestādes darba spēju analīze	5
5.1. Iepriekšējā perioda stratēģijas īstenošana	5
5.2. Resursu analīze	7
5.2.1. Cilvēkresursi	7
5.2.2. Darba procesi	8
5.2.3. Infrastruktūra un tehnoloģijas	9
5.2.4. Finanšu resursi	9
6. Prioritātes, sasniedzamie mērķi un plānotie uzdevumi to sasniegšanai	10
7. Stratēģisko mērķu sasniegšanas uzraudzība: kopējie (KSR) un galvenie (GSR) snieguma rādītāji	13
8. Stratēģijas ieviešana	16

1. Iestādes darbības pilnvarojums

Centrālā statistikas pārvalde (turpmāk – CSP) ir valsts oficiālās statistikas sistēmas vadošā iestāde¹, kas patstāvīgi nodrošina oficiālo statistiku, koordinē valsts oficiālās statistikas nodrošināšanas sistēmu² un tās attīstības procesus, nodrošina Eiropas statistikas programmā noteiktās statistikas sagatavošanas un izplatīšanas darbību koordinēšanu valsts līmenī, un darbojas kā Eiropas Komisijas (*Eurostat*) kontaktpunkts statistikas jautājumos³.

CSP ir Ekonomikas ministrijas pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, tās funkcijas, uzdevumus un tiesības nosaka Centrālās statistikas pārvaldes nolikums⁴. Lai nodrošinātu noteikto funkciju izpildi, CSP ir izveidota tās darbībai atbilstoša organizatoriskā struktūra⁵.

2. Misija, vīzija, vērtības

Misija

- **Uzticamu statistisko datu sagatavošana sabiedrības sociāli ekonomisko procesu izziņai un nākotnes lēmumu pieņemšanai**

¹ Statistikas likuma 4. panta otrā daļa.

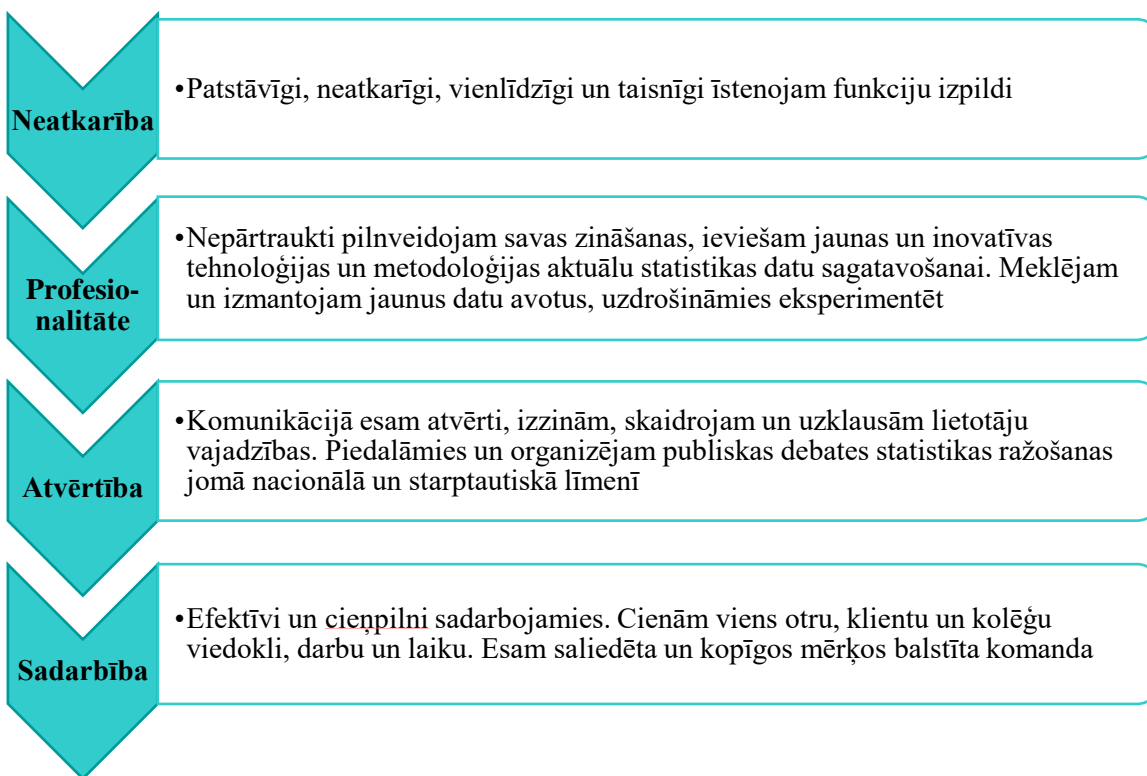
² <https://www.csp.gov.lv/lv/oficialas-statistikas-sistema>

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 223/2009 par Eiropas statistiku (2009. gada 11. marts) 5. pants.

⁴ Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumi Nr. 732 "Centrālās statistikas pārvaldes nolikums".

⁵ https://www.csp.gov.lv/sites/csp/files/media_file/csp_struktura_2023_lv.jpg

Vērtības

1. attēls. CSP vērtības

Vīzija

- **Moderna statistikas iestāde, kas ir līdere valstī inovatīvu metožu pielietojumā statistikas nodrošināšanā**

CSP vīzija paredz, ka:

- CSP savā darbībā ir piemērs citām iestādēm, kas sagatavo statistikas datus;
- CSP sekmē statistikas izaugsmi gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī.

3. Mērķgrupas un to intereses

Sadarbības pilnveidošana ar datu sniedzējiem, datu īpašniekiem un datu lietotājiem statistikas ražošanas procesa attīstībai iepriekšējās stratēģijas darbības periodā tika definēta kā viena no sešām stratēģijā noteiktajām prioritātēm. CSP vienlīdz svarīgi ir gan datu sniedzēji, gan sagatavotās statistikas datu lietotāji, tāpēc tika meklēti labākie risinājumi, lai optimāli sabalansētu datu lietotāju vajadzības un respondentu noslodzi. Komunikācija ar ieinteresētajām pusēm veidoja izpratni par datu vākšanas procesiem, datu izmantošanas iespējām, kā arī nostiprināja partnerības nozīmi datu ražošanā. CSP pieredze liecina, ka tikai veiksmīga sadarbība ar datu sniedzējiem garantē kvalitatīvu datu sagatavošanu.

Lai apzinātu statistikas produktu un pakalpojumu lietotāju vajadzības, CSP pastāvīgi analizē mediju monitoringa rezultātus, kā arī tīmekļvietnes lietotāju pieredzi (datu plūsmas, meklētos atslēgvārdus, lejupielādētās publikācijas u.tml.), izmantojot *Google Analytics Matomo* rīkus.

CSP reizi divos gados veic respondentu aptauju, lai noskaidrotu apmierinātību ar sadarbību un sniegtajiem pakalpojumiem. Kā liecina 2021. gadā veiktās aptaujas rezultāti, respondenti augstu novērtē darbinieku saziņas, kultūras un profesionalitātes līmeni – 94 % atzina, ka darbinieki ir laipni un pieklājīgi, atsaucīgi, ieinteresēti, risinot jautājumus, ir zinoši un rīkojas profesionāli.

Covid-19 izplatības ierobežošanas pasākumi ieviesa būtiskas izmaiņas CSP darba organizācijā. Pārvaldes tehniskais un tehnoloģiskais nodrošinājums bija atbilstošs, lai ātri un efektīvi varētu pilnībā pāriet uz attālināta darba organizācijas modeli. Darba organizācijas formas tika piemērotas attālinātā darba videi, tika veidoti jauni savstarpējās komunikācijas veidi starp darbiniekiem. Rezultātā tika nodrošināts nepārtraukts, efektīvs darba process un datu lietotāji saņēma savlaicīgu, kvalitatīvu nepieciešamo statistiku savu uzdevumu veikšanai.

Darbinieku viedokļa noskaidrošanai CSP veic nodarbināto aptaujas par darba kultūru un savstarpējo sadarbību. 2021. gadā šajā aptaujā piedalījās 48 % no kopējā nodarbināto skaita, un vidēji 84 % nodarbināto augsti novērtēja ieviesto attālinātā darba kultūru, iekšējo komunikāciju un CSP nodrošināto tehnisko atbalstu.

2023.–2029. gada stratēģijas periodā veicināsim klientorientētu sadarbību, attīstīsim partnerības ar datu resursu pārziņiem, uzturēsim datu lietotāju informētību par datu pieejamību, kā arī, veicinot savstarpējo sadarbību, centīsimies nodrošināt mērķgrupu vajadzības un intereses.

Mediju pārstāvji

- kvalitatīvas preses relīzes un izsmeļošas intervijas
- datu vizualizācijas vieglākai tendences pamanīšanai
- pieejams publikāciju kalendārs
- iespēja viegli orientēties publiskā datubāzē un saņemt konsultācijas

Sabiedrība, izglītības sektors

- savlaicīga, saprotama un notiekošos procesus uztveroša statistika, tostarp telpiskie dati, vizualizācijas
- savlaicīga un profesionāla komunikācija
- operatīva pieprasīto datu un paskaidrojumu sagatavošana

2. attēls. CSP mērķgrupas un to intereses

4. Galvenie politikas mērķi

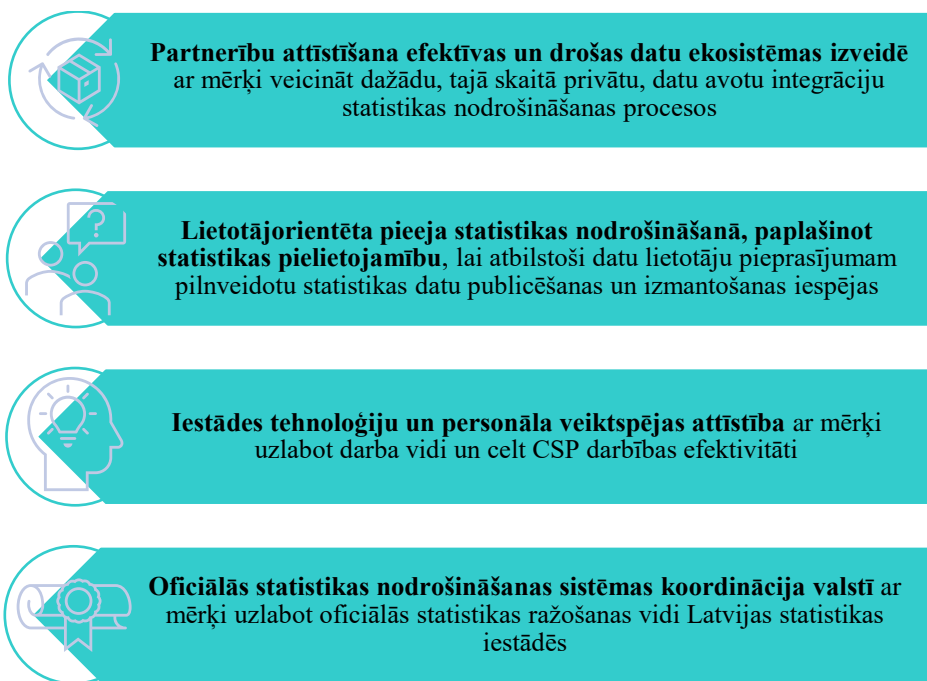
Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2021.–2027. gadam, Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam, Digitālās transformācijas pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam, Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam, Nacionālās industriālās politikas pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam, kā arī citos nacionālajos un starptautiskajos politikas plānošanas dokumentos noteikto pasākumu ilgtspējīgai un atbildīgai īstenošanai un sasniedzamo rezultātu progresa novērtēšanai nozīmīga loma ir statistikas datu pieejamībai. No tā arī izriet CSP galvenais politikas mērķis:

Modernizēt oficiālās statistikas nodrošināšanu, ieviešot e-risinājumus, attīstīt metodoloģiju, paaugstināt atbilstību kvalitātes prasībām un mazināt administratīvo slogu respondentiem

5. Iestādes darba spēju analīze

5.1. Iepriekšējā perioda stratēģijas īstenošana

CSP Darbības stratēģijā 2020.–2022. gadam stratēģiskā mērķa sasniegšanai bija noteikti 4 darbības virzieni.

3. attēls. CSP darbības stratēģijā 2020.–2022. gadam noteiktie darbības virzieni

CSP 2020.–2022. gada stratēģijas darbības periodā veikti nozīmīgi statistikas ražošanas attīstības darbi visās statistikas nozarēs. Viens no svarīgākajiem darbiem bija uzsāktā administratīvo datu apzināšana un datu atbilstības pielietojumam statistikā veicināšana. Šajā periodā ievērojami stiprināta partnerība ar datu sniedzējiem statistikas sagatavošanas attīstībā. Sadarbībā ar administratīvo datu turētājiem atzīmējama pieaugoša sapratne par CSP noteiktām datu kvalitātes prasībām. Kopdarba rezultātā ir gan integrēti jauni administratīvie dati statistikas apstrādē, gan uzlabojusies to kvalitāte. 2021. gada tautas un mājokļu skaitīšana pirmo reizi tika veikta, izmantojot tikai administratīvajos datos pieejamo informāciju. Kā rezultātā Latvija bija pirmā valsts Eiropas statistikas sistēmā, kas publicēja tautas skaitīšanas rezultātus. Arī lauksaimniecības skaitīšanā 2020. gadā pirmo reizi vairāk nekā puse rādītāju tika iegūti no administratīvajiem avotiem, un Latvija bija viena no nedaudzām valstīm, kas noteiktajos termiņos un labā kvalitātē pabeidza šo projektu.

Pārskata periodā CSP statistikas nozaru speciālisti ir pierādījuši savas profesionālās prasmes, statistikas ražošanas attīstības vajadzībām ieviešot jaunas, efektīvas datu apstrādes sistēmas. Uzņēmumu populācijas, demogrāfijas un struktūras galvenā datu avota – Statistikas uzņēmumu reģistra (SUR) – funkcionalitātē izstrādāta standartizēta, automatizēta datu ielase no atvērtiem datiem, automatizēta datu atlase, kuru pamatā ir vienoti un salīdzināmi metodoloģiskie principi, saskaņotas definīcijas un kvalitātes kritēriji. Jaunais SUR nodrošina Eiropas uzņēmējdarbības statistikas Regulas prasības par savstarpēji integrētu procesu ieviešanu uzņēmējdarbības statistiskās informācijas nodrošināšanā. Ar mērķi nodrošināt pilnīgāku informāciju iekšzemes kopprodukta aprēķiniem ir pabeigts pirmais Ražotāju cenu indeksu aprēķinu apstrādes, analīzes un uzglabāšanas sistēmas izstrādes posms. Savukārt ārējās tirdzniecības statistikas vajadzībām izstrādāta Vienotā importa un eksporta statistiskās informācijas sistēma (VIESIS). Kā arī ir aktualizētas klasifikācijas un reģistri, noslēguma fāzē ir statistisko klasifikāciju satura pārvaldības sistēmas (KLASIS) izstrāde. Izveidojot KLASIS, plānots nodrošināt mašīnlasāmā formātā aktuālās statistiskās klasifikācijas, to grupējumus, versijas, to sasaisti ar citām radniecīgām klasifikācijām un pāreju uz līdzīgām Eiropas Savienības un starptautiskajām klasifikācijām. Ieguvumi ir daudzpusīgi, bet svarīgākais – informācija tiks publicēta atvērto datu portālā atvērto saistīto datu formā, tā nodrošinot ātrākus datu apstrādes un

analīzes procesus statistikas ražotājiem un datu lietotājiem. Savukārt datu vākšanas procesa pilnveidei izstrādāts datu ievads Integrētās statistisko datu automatizētās vadības sistēmā CAWImobile⁶ modulī, nodrošinot personu un mājsaimniecību apsekojumu respondentiem iespējas aizpildīt aptaujas anketas tiem ērtākā veidā, izmantojot viedierīces.

Visu statistikas datu lietotāju ērtībām jau no 2020. gada beigām ir pieejams oficiālās statistikas portāls, kur katrs datu lietotājs interesējošo informāciju var saņemt sev ērtā, viegli saprotamā un pārskatāmā veidā. Oficiālās statistikas portālā tiek publicēta Oficiālās statistikas programmā noteiktā visu Latvijas oficiālās statistikas iestāžu sagatavotā statistiskā informācija. Pētnieciskajam sektoram ir nodrošināti anonimizēti dati, kā arī metadati un paradati pareizākai datu interpretācijai un rādītāju nozīmes izpratnei. Pieejamais datu klāsts portālā ir papildināts ar aktuāliem dažādu statistikas nozaru eksperimentālās statistikas aprēķinu datiem. Turpinās darbs pie portāla pilnveides, lai nodrošinātu arvien plašākam lietotāju skaitam iespēju operatīvi atrast nepieciešamo statistisko informāciju.

Oficiālās statistikas sistēmas ietvaros CSP eksperti regulārās sanāksmēs ar Latvijas statistikas iestādēm dalās pieredzē par dažādām aktualitātēm. Ik gadu tiek uzraudzīts Latvijas statistikas iestāžu atbilstības Eiropas Statistikas prakses kodeksam progress. Sistemātiska darba rezultātā ir sasniegts labs līmenis – prasību izpilde (pilnībā un daļēji atbilst) pārsniedz 90 %.

Eiropas Statistikas sistēmas ietvaros CSP pārstāv Latvijas intereses Eurostat darba grupās un komitejās un sniedz ieguldījumu starptautiski saskaņotas statistikas metodoloģijas izstrādē. CSP eksperti pārstāv Latvijas intereses Padomes statistikas darba grupā ES lēmumu pieņemšanas procesa ietvaros par ES tiesību aktu priekšlikumiem statistikas jomā un par ES tiesību aktu priekšlikumiem, kurus izskata citās Padomes darba grupās, bet kuru nosacījumi var ietekmēt darbu statistikas jomā. CSP eksperti turpina divpusējus sadarbības projektus ar starptautiski atzītiem statistikas ekspertiem statistikas metožu pilnveidošanā.

CSP statistikas ražošanas un atbalsta procesi, tajā skaitā dokumentu aprīte, praktiski ir nodrošināti elektroniskā vidē. Stabilās tehniskā nodrošinājuma iestrādes attālinātā darba organizācijai jau no 2020. gada darbiniekiem ļauj vienlīdz kvalitatīvi veikt uzdevumus gan klātienē, gan attālinātā darba režīmā. Attīstoties attālinātā darba režīmam, datu aizsardzības nolūkos tika ieviesta divfaktoru autentifikācija. Datu drošības attīstības ietvaros ir ieviesta projektu un pieteikumu pārvaldības sistēma (PITS). Iekšējā attīstības projekta ietvaros ir izstrādāta jauna, *web* tehnoloģijās balstīta darba laika uzskaites sistēma. Nacionālo un starptautiskā līmeņa informācijas aizsardzības prasību nodrošināšanai, CSP strādā atbilstoši ISO 27001⁷ standartam.

5.2. Resursu analīze

CSP funkciju izpildi ikdienā nodrošina tās institucionālā kapacitāte, ko veido CSP cilvēkresursi, finanses, administratīvā struktūra, kompetences sadalījums, darba kultūra, kā arī infrastruktūra un tehnoloģijas.

5.2.1. Cilvēkresursi

Esošā situācija un iepriekšējos periodos sasniegtais	Darbinieki un viņu augstā profesionālā kompetence ir CSP stiprā puse. CSP strādā 442 nodarbinātie ⁸ , no tiem augstākā izglītība ir 77 % nodarbināto (41 % no
--	--

⁶ Datorizētas personu interneta aptaujas.

⁷ ISO standarts 27001:2013 “Informācijas tehnoloģija. Drošības paņēmieni. Informācijas drošības pārvaldības sistēmas. Prasības”.

⁸ Dati uz 31.12.2022.

	<p>nodarbinātajiem ar augstāko izglītību ir akadēmiskais vai profesionālais maģistra grāds).</p> <p>CSP izveidotā cilvēkresursu pilnveides sistēma ļauj gan efektīvi identificēt darbiniekiem nepieciešamās kompetences un apmācības, gan veicināt to uzlabojumu. Pastāvīgi apmācību aktivitātēs iesaistās 84 % no nodarbinātajiem⁹: gan paaugstinot vispārējās profesionālās kompetences, gan apgūstot zināšanas konkrētās amata uzdevumu izpildei nepieciešamās jomās, piemēram, tādās kā informāciju tehnoloģijas, komunikācija vai svešvalodu apguve. Eiropas statistiķu apmācību programmu ietvaros 2 % no nodarbinātajiem izmanto iespēju papildināt efektīvai darba uzdevumu izpildei nepieciešamās prasmes un zināšanas.</p> <p>No 500 amatu vietām 50,4 % ir ierēdņu un 49,6 % ir darbinieku amata vietas¹⁰. Darbinieku vidējais mainības koeficients ir 11,9 %¹¹. Liela daļa no nodarbinātajiem CSP strādā ilgstoši – 22 % no nodarbinātajiem CSP strādā ilgāk nekā 20 gadus.</p>
Plānotās izmaiņas/ iespējas stratēģijas periodā	<p>Elastīgākas hibrīda darba vides izveide.</p> <p>Iestādes iekšējā attīstība, radot zināšanu, izziņāšanas un ar zināšanām dalīšanās kultūru.</p>
Riski	<p>Zemais un nekonkurētspējīgais atalgojums.</p> <p>Jaunu/modernu datu apstrādes risinājumu izstrādei, kā arī lielo datu izpētei, iegūšanai un apstrādei trūkst atbilstošas kapacitātes, kas var izpausties kā kompetenču trūkums, nepietiekams speciālistu skaits, esošo speciālistu pārslodze.</p> <p>Darbinieku izdegšana un kvalificēta personāla aizplūšana.</p>

5.2.2. Darba procesi

Esošā situācija un iepriekšējos periodos sasniegtais	<p>CSP pamatfunkciju izpildi, t.i., statistiskās informācijas nodrošināšanu, veic septiņi departamenti, tajā skaitā trīs reģionālie datu savākšanas un apstrādes centri. Atbalsta funkcijas CSP īsteno trīs departamenti un viena patstāvīgā daļa, kā arī priekšnieka sekretariāts. Katras struktūrvienības kompetence CSP noteikto funkciju izpildē noteikta tās reglamentā.</p> <p>Statistikas nodrošināšanā, balstoties uz Vispārīgo statistiskā biznesa procesa modeli¹², ieviestā kvalitātes vadības sistēma ir sertificēta atbilstoši ISO 9001¹³ standartam. Tas sekmē sistēmisku un standartizētu pieeju procesu norisei un vadībai, kā arī to pastāvīgu attīstību.</p> <p>CSP attīsta administratīvo datu avotu plašāku izmantošanu statistikas ražošanā, kam ir svarīga loma gan turpmākā respondentu sloga mazināšanā, gan operatīvākā datu ieguvē un statistikas izplatīšanā.</p> <p>Sabiedrībai statistika ir pieejama, izmantojot oficiālās statistikas portālu un citas publikācijas (preses relīzes, tīmekļa vietne, sociālie mediji, atvērtie dati utt.). Datu ērtākai pārskatāmībai ir nodrošināta iespēja izmantot teritoriālās statistikas rīkus.</p>
Plānotās izmaiņas/ iespējas	Inovāciju radīšanas potenciāla veicināšana.

⁹ Dati par 2022. gadu.

¹⁰ Dati uz 01.07.2022.

¹¹ Dati par 2022. gadu.

¹² Vispārīgais statistiskā biznesa procesa modelis (angliski *Generic Statistical Business Process Model* (saīsinājums – GSBPM)) apraksta un definē biznesa procesu kopu, kas nepieciešama oficiālās statistikas izveidei.

¹³ ISO 9001:2015 “Kvalitātes pārvaldības sistēmas. Prasības”.

	<p>Iestādes darbības efektivitātes paaugstināšana, standartizējot un automatizējot iekšējos procesus.</p> <p>Plašāka administratīvo datu, kā arī alternatīvu datu avotu integrācija statistikas ražošanā.</p> <p>CSP tēla stiprināšana gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī.</p>
Riski	<p>Attīstības darbiem CSP budžetā nav pieejams pietiekams finansējums.</p> <p>Nepietiekamas vadības prasmes pārmaiņu īstenošanai.</p>

5.2.3. Infrastruktūra un tehnoloģijas

Esošā situācija un iepriekšējos periodos sasniegtais	<p>CSP centrālais birojs Rīgā izvietots nekustamajā īpašumā, kas sastāv no trīs administratīvajām ēkām Lāčplēša ielā 1, Lāčplēša ielā 3 un Krišjāņa Valdemāra ielā 32. Gan centrālais birojs, gan savākšanas un apstrādes centrs Preiļos ir izvietots valstij piederošajās ēkās, kuras apsaimnieko CSP, savukārt datu savākšanas un apstrādes centru vajadzībām Kuldīgā un Valmierā telpas nomā no privātā sektora.</p> <p>Atbalstot apkārtējās vides saudzēšanas principus, klimatneitralitāti veicinošo aktivitāšu ietvaros darbiniekiem ir pieejami filtrētā ūdens aparāti, šķirojamo atkritumu tvertnes, makulatūras konteineri papīra otrreizējai pārstrādei, tiek iegādāta energoefektīva elektrotehnika, birojā tiek izmantots energoefektīvs apgaismojums. Veicinot videi draudzīgu pārvietošanās veidu izmantošanu, izveidotas velo novietnes.</p> <p>Darbiniekiem nodrošināta attālināta darba iespēja, pieejams mūsdienīgs aprīkojums pamatfunkciju izpildei. Personāla vadības, dokumentu aprites un grāmatvedības uzskaites procesi realizēti elektroniskā vidē, ieviešot “bezpapīra biroju”. Iekšējai komunikācijai izveidota e-Pārvaldes sistēma.</p> <p>Darbā ar statistikas datiem visos līmeņos nodrošinātas informācijas aizsardzības prasības, Informācijas drošības pārvaldības sistēma ir sertificēta atbilstoši ISO 27001¹⁴ standartam.</p> <p>CSP infrastruktūra attīstīta, ieviešot papildu serveru un disku masīvu sistēmas datu apstrādes jaudas palielināšanai statistisko datu apstrādei, kā arī novecojušo serveru un disku masīvu sistēmu aizstāšanai. Ir notikuši vairāki būtiski uzlabojumi statistisko datu apstrādes sistēmās: izstrādāta Ārējās tirdzniecības statistikas datu apstrādes sistēma, Statistisko klasifikāciju satura pārvaldības sistēma, Ražotāju cenu indeksu aprēķināšanas sistēma, pilnveidota Sociālās statistikas datu noliktavas sistēma, kā arī Statistikas uzņēmumu reģistra funkcionalitāte.</p>
Plānotās izmaiņas/ iespējas	<p>Plašāka darbinieku loka iesaiste digitalizācijas attīstībā.</p> <p>Informāciju sistēmu attīstības projektos valstī CSP piedalās kā potenciālais datu izmantotājs.</p>
Riski	<p>Attīstības pasākumiem CSP budžetā nav pieejams pietiekams finansējums.</p> <p>Statistikas nodrošināšanā nozīmīgās prasības netiek ietvertas valstī realizētajos datu infrastruktūras attīstības projektos.</p>

5.2.4. Finanšu resursi

¹⁴ ISO 27001:2013 “Informācijas tehnoloģija. Drošības paņēmieni. Informācijas drošības pārvaldības sistēmas. Prasības”.

Esošā situācija un iepriekšējos periodos sasniegtais	<p>CSP Oficiālās statistikas programmas izpildei un statistikas ražošanas atbalsta procesu nodrošināšanai galvenais finansējuma avots ir valsts budžeta dotācijas. Papildus bāzes finansējumam statistikas sagatavošanas attīstības darbi tiek nodrošināti Eiropas Komisijas grantu shēmas projektu ietvaros, apjomīgu projektu un terminētu darbu veikšanai tiek piesaistīts prioritāro pasākumu finansējums un citu finanšu instrumentu (Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Eiropas Sociālais fonds, Norvēģijas finanšu instruments) finansējums.</p> <p>CSP efektīvākam ikdienas darbam finanšu pārvaldībā ir izstrādātas “Vadlīnijas finanšu vadībā”, kuru mērķis ir nodrošināt budžeta plānošanas sistēmu un piešķirto valsts budžeta līdzekļu uzraudzību.</p> <p>Iestādē ieviestie finanšu plānošanas, uzskaites un uzraudzības pasākumi nodrošina lietderīgu un iespējami optimālāko finanšu izlietojumu, kas veicinājis pamatfunkciju izpildi pilnā apmērā. Piesaistot papildu finansējumu, ir sekmīgi realizēti vairāki nozīmīgi attīstības projekti – Oficiālās statistikas portāls, Statistikas uzņēmumu reģistrs, Statistisko klasifikāciju pārvaldības sistēma.</p> <p>Nepietiekamais finansējums atbildībai rada pieaugošas problēmas atbilstošas kompetences darbinieku nokomplektēšanai.</p>
Plānotās izmaiņas/ iespējas	Plašāka papildu finansējuma piesaiste projektu ietvaros.
Riski	<p>Izmaksu pieauguma dēļ, nesaņemot papildu finansējumu, var rasties pamatdarbības funkciju izpildes riski.</p> <p>Zemā atalgojuma dēļ darbu izpildei nav iespējams piesaistīt atbilstošas kompetences darbiniekus.</p>

6. Prioritātes, sasniedzamie mērķi un plānotie uzdevumi to sasniegšanai

Iestādes attīstībai un progresam virzībā uz vīzijas sasniegšanu ir izvirzītas **trīs** prioritātes: **procesi, tehnoloģijas un personāls**.

Ievērojot Statistikas likumā¹⁵ noteikto CSP kompetenci, kā viens no virzieniem ir noteikta statistikas izaugsmes procesu veicināšana, kas mūsdienu apstākļos vairs nav iedomājama bez spēcīga inovāciju radīšanas potenciāla. Statistikas ražošanā un iestādes darbības nodrošināšanā, palielinoties digitalizācijas nozīmei, kā otro prioritāro stratēģisko virzienu CSP ir noteikusi jēgpilnu tehnoloģiju izmantošanu, kas sekmēs iestādes darbības efektivitātes paaugstināšanu un kvalitātes saglabāšanu. Trešais stratēģiskās attīstības virziens ir personāla izaugsmes veicināšana, nodrošinot ar nepieciešamajām tehnoloģiju prasības kompetencēm apveltītu un inovācijas radītspējīgu personālu.

Iestādes darbības attīstības sekmēšanai noteikto prioritāšu ietvarā izvirzītie **13** stratēģiskie mērķi atbalsta CSP vīziju un ir attīstības stūrakmeņi nākamajiem septiņiem gadiem.

P.1. Centrālā statistikas pārvalde – statistikas izaugsmes un inovāciju radīšanas potenciāla veicinātāja

¹⁵ Statistikas likuma 8. panta pirmās daļas 1. punkts.

<i>Sasniedzamais mērķis</i>	<i>Plānotie uzdevumi mērķa sasniegšanai</i>
M.1.1. Efektivizēt statistikas nodrošināšanas procesu	<p>Statistikas ražošanā attīstīt uz procesiem orientētu pieeju.</p> <p>Pilnveidot metodoloģisko virsvadību un izveidot inovācijas veicinošu iestādes struktūru.</p> <p>Pārskatīt darba procesus, identificēt un novērst neproduktīvās darbības.</p> <p>Īstenot un veicināt datu apstrādes modernizāciju.</p>
M.1.2. Attīstīt datu avotu lietojuma iespējas	<p>Apzināt un izvērtēt alternatīvus, tostarp privātus, datu avotus izmantošanai statistikas nodrošināšanai.</p> <p>Paplašināt vairāku datu avotu (administratīvie dati, jauni datu avoti, apsekojumi) apvienošanu un integrāciju.</p>
M.1.3. Sekmēt pastāvīgu dialogu ar datu sniedzējiem un datu īpašniekiem	<p>Klientorientēta sadarbība ar datu sniedzējiem, uzturot to augstu apmierinātību.</p> <p>Attīstīt partnerību ar resursu pārziņiem administratīvo datu kvalitātes uzlabošanai.</p> <p>Attīstīt sadarbību ar citām iestādēm administratīvo datu apvienošanas un papildu rādītāju aprēķinu nodrošināšanai.</p>
M.1.4. Veicināt plašāku statistikas datu pieejamību un atkalizmantošanu	<p>Attīstīt inovācijas datu izplatīšanā.</p> <p>Veicināt datu saņēmēju (lietotāju) informētību datu pieejamības un izmantošanas jomā.</p> <p>Atbilstoši piešķirtajam finansējumam īstenot jaunus apsekojumus starptautiski un nacionāli būtisku rādītāju sagatavošanai.</p> <p>Saskaņā ar Oficiālās statistikas programmu nodrošināt nozaru statistiku politikas plānošanai.</p> <p>Publicēt plašākus un detalizētākus atkalizmantošanai piemērotus datus.</p> <p>Regulāri veikt statistikas datu lietotāju pieredzes izpēti izplatīšanas risinājumu uzlabošanai.</p> <p>Izveidot datu analīzes atbalsta centru datu lietotājiem darbā ar pseidonimizētām datu kopām.</p> <p>Izveidot datu kopu un metadatu katalogu, sagatavot datu kopām metadatu aprakstus un izveidot informācijas sistēmu datu sagatavošanai, piekļuves pārvaldībai un pētnieka darba atbalstam.</p>
M.1.5. Attīstīt komunikāciju par CSP datu apstrādes līdera lomu	<p>Mērķtiecīga dalība starptautiskās konferencēs un semināros CSP datu apstrādes līdera tēla atpazīstamības veicināšanai.</p> <p>Nacionālā līmenī popularizēt CSP vērtības un standartus datu apstrādes jomā.</p> <p>Uzturēt pastāvīgu dialogu ar starptautiskajām statistikas organizācijām.</p>
M.1.6. Stiprināt un attīstīt valsts oficiālās statistikas sistēmu	<p>Iesaistoša savstarpēja sadarbība statistikas iestāžu kompetences celšanai.</p> <p>Uzturēt regulāru dialogu ar oficiālās statistikas iestādēm.</p> <p>Uzturēt konstanti augstu Eiropas Statistikas sistēmas prasību izpildes līmeni.</p>

P.2. Moderno tehnoloģiju plašāka un jēgpilna izmantošana statistikas ražošanas nodrošināšanā

<i>Sasniedzamais mērķis</i>	<i>Plānotie uzdevumi mērķa sasniegšanai</i>
M.2.1. Veidot uzticamus risinājumus datu vākšanas, apstrādes, analīzes un izplatīšanas attīstībai	<p>Digitālo risinājumu izstrādē izmantot uz lietotāju pieredzi balstītu pieeju.</p> <p>Attīstīt datu apstrādes risinājumu ekosistēmu, katrā statistikas nozarē izveidojot centrālo datu apstrādes sistēmu – datu noliktavu un tai piesaistītās pakalpes.</p> <p>Attīstīt informācijas drošības administratīvos un tehniskos risinājumus.</p>
M.2.2. Efektivizēt informācijas pārvaldību un darba procesus ražojošo departamentu procesu orientētu organizācijas struktūru izveidei	<p>Projektu īstenošanā attīstīt matricas organizācijas struktūru.</p> <p>Izveidot datu apstrādes rīku izmantošanas politiku, veicinot standartizāciju iekšējā datu apstrādē statistikas nozaru griezumā.</p> <p>Izveidot datu noliktavu politiku, panākot standartizāciju iekšējā datu uzglabāšanā statistikas nozaru griezumā.</p> <p>Izveidot ietvaru procesu digitalizācijas dzīves ciklam no idejas līdz praktiskai procesa transformācijai.</p>
M.2.3. Veicināt administratīvo datu izmantošanas un aprītes attīstību	<p>Izveidot uz valstī noteiktiem risinājumiem (DIT¹⁶, DAGR¹⁷) balstītus datu apmaiņas procesus.</p> <p>Izveidot sistēmu – funkcionējošu mehānismu, ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju un citiem administratīvo resursu turētājiem saistītu jautājumu vienveidīgai koordinēšanai, nodrošinot informācijas pieejamības un lēmumu pieņemšanas skaidrību un izsekojamību.</p> <p>Definēt CSP pozīciju un veicamās aktivitātes datu pārvaldības jomā valsts līmenī.</p>

P.3. Personāla izaugsmes un iesaistes veicināšana

<i>Sasniedzamais mērķis</i>	<i>Plānotie uzdevumi mērķa sasniegšanai</i>
M 3.1. Izveidot iesaistošu un izaugsmi veicinošu vidi cilvēkresursu optimālai un efektīvai izmantošanai	<p>Attīstīt pārmaiņu vadības prasmes vidējā līmeņa vadītājiem.</p> <p>Ieviest labsajūtu vairojošu darba vides hibrīdmodeli.</p> <p>Veicināt darbinieku vēlmi pastāvīgi tiekties meklēt inovatīvus risinājumus.</p> <p>Palielināt CSP nodarbināto mēnešalgas gada bāzi un pilnveidot materiālo motivāciju¹⁸.</p>

¹⁶ Datu izplatīšanas tīkls.

¹⁷ Datu izplatīšanas un pārvaldības platforma.

¹⁸ Uzdevuma izpilde atkarīga no papildu piešķirtā nepieciešamā finansējuma.

<i>Sasniedzamais mērķis</i>	<i>Plānotie uzdevumi mērķa sasniegšanai</i>
M 3.2. Paaugstināt darbinieku kompetenču līmeni, veicinot viņu prasmju un zināšanu pilnveidi	Ieviest kompleksu kompetenču pārorientēšanās programmu. Attīstīt darbinieku vēlmi, prasmes un zināšanas izmantot darbā arvien sarežģītākas un inovatīvākas metodes. Attīstīt starpdepartamentu sadarbību labās prakses pārņemšanai.
M 3.3. Attīstīt iestādes biznesa kultūru	Attīstīt līdzdalības un iesaistīšanās kultūru digitalizācijas projektā nedefinēto mērķu ieviešanā. Izstrādāt datu apstrādes ētikas modeli.
M.3.4. Veicināt “zaļo domāšanu”	Attīstīt līdzdalību veicinošu iestādes iekšējo kultūru klimatneitralitātes sasniegšanā. Izstrādāt darbinieku informētības paneli par iestādes aktivitātēm klimatneitralitātes veicināšanā. Sekmēt “nulles atlikuma” ¹⁹ principu īstenošanu CSP.

7. Stratēģisko mērķu sasniegšanas uzraudzība: kopējie (KSR) un galvenie (GSR) snieguma rādītāji

Lai pārlicinātos par mērķu sasniegšanu un noteiktu mērķu sasniegšanas pakāpi izvirzītajiem stratēģiskajiem mērķiem, tiks izmantoti **24** snieguma rādītāji, no kuriem **3** noteikti kā galvenie snieguma rādītāji.

Atbilstošais mērķis	Sasniedzamais rezultāts	Rādītājs un tā mērvienība	Vērtība 2022	Vēlamā vērtība 2026	Vēlamā vērtība 2029	Atbildīgā struktūrvienība	Rādītāja tips
M.1.1	Attīstītas statistikas ražošanā izmantojamās inovatīvas metodes	skaits	n/a ²⁰	5	10	MSD ²¹ , LVSD ²² , SSD ²³ , USD ²⁴	KSR (inovācijas) GSR
M.1.1	Publikāciju kalendārā noteikto termiņu ievērošanas līmenis kritisko rādītāju izplatīšanā	procentos	n/a	100	100	SMKD ²⁵	KSR (iekšējo procesu efektivitāte un atbilstība normatīvo aktu prasībām)
M.1.2	Izpētīti jauni administratīvo un	skaits	n/a	4	7	MSD, LVSD,	KSR (progress

¹⁹ Angl. *zero waste* – bezatkritumu pieeja.

²⁰ Apzīmējums “n/a” norāda uz to, ka iepriekšējā periodā nav veikta rādītāja uzskaitē un attiecīgā rādītāja uzskaitē tiks veikta, sākot no 2023.gada.

²¹ Makroekonomiskās statistikas departaments

²² Lauksaimniecības un vides statistikas departaments

²³ Sociālās statistikas departaments

²⁴ Uzņēmumu statistikas departaments

²⁵ Statistikas metodoloģijas un kvalitātes departaments

Atbilstošais mērķis	Sasniedzamais rezultāts	Rādītājs un tā mērvienība	Vērtība 2022	Vēlamā vērtība 2026	Vēlamā vērtība 2029	Atbildīgā struktūrvienība	Rādītāja tips
	privāto datu avoti pielietojumam statistikas sagatavošanā					SSD, USD	nozares politikas ieviešanā)
M.1.3	Respondentu apmierinātība ar statistiķu darba kvalitāti	procentos	94 ²⁶	94	94	SDAD ²⁷	KSR (progress nozares politikas ieviešanā)
M.1.3	Partnerības ar respondentiem ietvaros organizētas statistikas ražošanas attīstības veicināšanas aktivitātes	skaits gadā	n/a	1	1	MSD, LVSD, SSD, USD	KSR (progress nozares politikas ieviešanā)
M.1.4	Datu lietotāju ērtībām attīstīti inovatīvi datu izplatīšanas produkti	skaits	n/a	3	5	IKD ²⁸	KSR (inovācijas)
M.1.4	Informatīvi pasākumi datu lietotājiem	skaits	n/a	4	7	IKD, MSD, LVSD, SSD, USD	KSR (progress nozares politikas ieviešanā)
M.1.4	Pseidonimizēto datu kopu un metadatu kataloga izveide	skaits	n/a	-	1	IKD, MSD, LVSD, SSD, USD	KSR (inovācijas)
M.1.5	Informatīvi pasākumi par inovatīvu datu apstrādes metožu un jaunu datu avotu izmantošanu statistikas sagatavošanā	skaits gadā	1	2	2	ESLKD ²⁹ , MSD, LVSD, SSD, USD, SMKD	KSR (progress nozares politikas ieviešanā)
M.1.6	Statistikas sagatavošanas kompetenču celšanai statistikas iestādēm nodrošināti mācību materiāli	tēmu skaits gadā	n/a	3	3	SMKD	KSR (progress nozares politikas ieviešanā)
M.1.6	Statistikas iestāžu informētības	sanāksmju skaits gadā	3	3	3	SMKD	KSR (progress nozares

²⁶ Respondentu aptaujas dati no 2021. gada

²⁷ Statistikas datu apstrādes departaments

²⁸ Informācijas komunikācijas departaments

²⁹ Eiropas Savienības lietu koordinācijas daļa

Atbilstošais mērķis	Sasniedzamais rezultāts	Rādītājs un tā mērvienība	Vērtība 2022	Vēlamā vērtība 2026	Vēlamā vērtība 2029	Atbildīgā struktūrvienība	Rādītāja tips
	uzturēšana par aktualitātēm						politikas ieviešanā)
M.1.6	Statistikas iestāžu, kas nodrošina Eiropas statistiku, atbilstības līmenis Eiropas statistikas prakses kodeksa prasībām	procentos	91	90 ³⁰	90	SMKD	KSR (progress nozares politikas ieviešanā)
M.2.1	Pilnveidoti esošie vai izveidoti jauni datu apstrādes risinājumi	skaits	n/a	3	5	ID ³¹	KSR (digitalizācija), GSR
M.2.1	Atbilstoši ISO 27001 standartam nodrošināts datu aizsardzības līmenis	procentos	100	100	100	JPOD	KSR (digitalizācija)
M.2.2	Visās statistikas nozarēs definēti izmantojamie rīki un to mijiedarbība	procentos	n/a	50	100	ID	KSR (digitalizācija)
M.2.2	Visās statistikas nozarēs definēti datu uzglabāšanas un dzīves cikla principi	procentos	n/a	50	100	ID	KSR (digitalizācija)
M.2.2	Izveidots ietvars procesu digitalizācijas dzīves ciklam	procentos	n/a	50	100	ID	KSR (digitalizācija)
M.2.3	Apmaiņa ar administratīvajiem datiem tiek organizēta, izmantojot valsts datu apmaiņas mehānismus	procentos	n/a	10	50	ID	KSR (digitalizācija)
M.3.1	Darbinieku apmierinātība ar darba vidi	darbinieku apmierinātība 7 punktu skalā	5,3 ³²	5,4	5,5	JPOD ³³	KSR (cilvēkresursu prasmju attīstība un iesaistīšanās)
M.3.1	Darbinieku labbūtības līmenis	darbinieku apmierinātība 5	3,8 ³⁴	3,9	4	JPOD	KSR (cilvēkresursu

³⁰ Mērķis ir noturēt vidēji 90% līmeni. Faktiskās vērtības (atbilstības līmenis) var svārstīties, jo Eiropas statistikas apjoms un to ražojošās iestādes ir mainīgs lielums – pie stabila apjoma vērtība var pakāpties un pie jaunas statistikas ražošanas uzsākšanas vai jaunas iestādes pievienošanās tā var uz zināmu periodu strauji samazināties.

³¹ Informātikas departaments

³² Dati no Valsts kancelejas veiktā iesaistīšanās pētījuma par 2022. gadu par CSP.

³³ Juridiskais un pārvaldes organizācijas departaments

³⁴ Dati no Valsts kancelejas veiktā iesaistīšanās pētījuma par 2022. gadu par CSP.

Atbilstošais mērķis	Sasniedzamais rezultāts	Rādītājs un tā mērvienība	Vērtība 2022	Vēlamā vērtība 2026	Vēlamā vērtība 2029	Atbildīgā struktūrvienība	Rādītāja tips
		punktu skalā					prasmju attīstība un iesaistīšanās)
M.3.1	Iestādes spēja reaģēt uz ārējām izmaiņām	novērtējums 5 punktu skalā	3,9 ³⁵	3,9	4	JPOD	KSR (cilvēkresursu prasmju attīstība un iesaistīšanās)
M.3.2	Darbinieki, kuriem saskaņā ar kompetenču pārorientēšanās programmu jāapgūst jaunas prasmes, ir apguvuši tās	procentos	n/a	30	90	JPOD	KSR (cilvēkresursu prasmju attīstība un iesaistīšanās) GSR
M.3.3 M.3.4	Ieviests darbinieku ideju potenciāla sekmēšanas modelis	skaits	n/a	1	1	JPOD	KSR (inovācijas)
M.3.4	Kolektīvās aktivitātes apkārtējās vides un klimata neitralitātes veicināšanai	skaits gadā	n/a	1	1	JPOD	KSR (klimatneitralitāte)

8. Stratēģijas ieviešana

Efektīvākai komunikācijai par CSP darbības stratēģiju 2023.–2029. gadam ir izveidota CSP stratēģijas karte (pielikums), kas ietver būtiskāko informāciju par šajā periodā sniedzamajiem mērķiem un rezultātiem.

Stratēģijas ieviešana ietver darbības un procesus, kas orientēti uz resursu un darbību sistemātisku koordinēšanu un saskaņošanu ar misiju, vīziju un stratēģijā noteiktajām prioritātēm un mērķiem. Stratēģijas ieviešanai CSP izstrādā ikgadēju Darbības plānu, kurā iekļauj iniciatīvas, to īstenošanas termiņu, sagaidāmo rezultātu un norāda atbildīgo struktūrvienību. Atbilstoši darbības stratēģijā definētajiem mērķiem CSP struktūrvienības pārskata un veic grozījumus iekšējos normatīvajos aktos, CSP plānošanas dokumentos, Kvalitātes vadības sistēmu reglamentējošajos un citos dokumentos.

Balstoties uz CSP plānošanas dokumentos iekļautajiem attīstības mērķiem un CSP noteiktajiem uzdevumiem, struktūrvienības plāno savu darbu un nosaka katram darbiniekam veicamos uzdevumus un sniedzamos rezultātus.

³⁵ Dati no Valsts kancelejas veiktā iesaistīšanās pētījuma par 2022. gadu par CSP.

4. attēls. Stratēģijas īstenošana

CSP stratēģiju aktualizē normatīvajos aktos³⁶ noteiktajā kārtībā. Pārskatu par darbības stratēģijas īstenošanas gaitu un informāciju par stratēģijas novērtēšanas rezultātiem CSP sagatavos un iekļaus CSP gada publiskajā pārskatā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā³⁷.

Saskaņots ar Ekonomikas ministrijas 2023. gada 6. jūnija vēstuli Nr. 2023/1069.

Centrālās statistikas pārvaldes priekšniece

Aija Žīgure

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

³⁶ Ministru kabineta 2022. gada 2. februāra instrukcijas Nr. 1 “Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu” 9. punkts.

³⁷ Ministru kabineta 2010. gada 5. maija noteikumu Nr. 413 “Noteikumi par gada publiskajiem pārskatiem” 6.3. punkts.

Centrālās statistikas pārvaldes darbības stratēģijas 2023.- 2029.gadam karte

Misija	Uzticamu statistisko datu sagatavošana sabiedrības sociāli ekonomisko procesu izzināšanai un nākotnes lēmumu pieņemšanai							
Vērtības	Neatkarība		Profesionalitāte		Atvērtība		Sadarbība	
Vīzija	Moderna statistikas iestāde, kas ir lidere valstī inovatīvu metožu pielietojumā statistikas nodrošināšanā							
Mērķgrupas	Administratīvo datu avotu pārzīņi	Respondenti	Sabiedrība, izglītības sektors	Statistikas iestādes	Starptautiskās institūcijas	Politikas veidotāji un ieviesēji, pētnieciskais sektors	Mediju pārstāvji	CSP darbinieki
Prioritātes	Sasniedzamie mērķi				Sasniedzamie rezultāti un snieguma rādītāji			
Centrālā statistikas pārvalde – statistikas izaugsmes un inovāciju radīšanas potenciāla veicinātāja	Efektīvizēt statistikas nodrošināšanas procesu			Statistikas ražošanā izmantojamo inovatīvu metožu attīstība (metožu skaits- 10)				
	Attīstīt datu avotu lietojuma iespējas			Publikāciju kalendārā noteikto termiņu ievērošanas līmenis kritisko rādītāju izplatīšanā (100%)				
	Sekmēt pastāvīgu dialogu ar datu sniedzējiem un datu īpašniekiem			Jaunu administratīvo un privāto datu avotu izpēti pielietojumam statistikas sagatavošanā (izpēti avotu skaits- 7)				
	Veicināt plašāku statistikas datu pieejamību un atkalizmantošanu			Respondentu apmierinātība ar statistiķu darba kvalitāti (94%)				
	Attīstīt komunikāciju par CSP datu apstrādes līdera lomu			Partnerības ar respondentiem ietvaros organizētas statistikas ražošanas attīstības veicināšanas aktivitātes (skaits gadā- 1)				
	Stiprināt un attīstīt valsts oficiālās statistikas sistēmu			Datu lietotāju ērtībām attīstīti inovatīvi datu izplatīšanas produkti (inovatīvu produktu skaits- 5)				
				Informatīvi pasākumi datu lietotājiem (skaits- 7)				
				Pseudonimizēto datu kopu un metadatu kataloga izveide				
				Informatīvi pasākumi par inovatīvu datu apstrādes metožu un jaunu datu avotu izmantošanu statistikas sagatavošanā (skaits gadā- 2)				
Moderno tehnoloģiju plašāka un jēgpilna izmantošana statistikas ražošanas nodrošināšanā	Veidot uzticamus risinājumus datu vākšanas, apstrādes, analīzes un izplatīšanas attīstībai			Pilnveidoti esošie vai izveidoti jauni datu apstrādes risinājumi (skaits- 5)				
	Efektīvizēt informācijas pārvaldību un darba procesus ražojošo departamentu procesu orientētu organizācijas struktūru izveidei			Atbilstoši ISO 27001 standartam nodrošināts datu aizsardzības līmenis (100%)				
	Veicināt administratīvo datu izmantošanas un aprites attīstību			Visās statistikas nozarēs definēti izmantojamie rīki un to mijiedarbība (100%)				
				Visās statistikas nozarēs definēti datu uzglabāšanas un dzīves cikla principi (100%)				
Personāla izaugsmes un iesaistes veicināšana	Izveidot iesaistošu un izaugsmi veicinošu vidi cilvēkresursu optimālai un efektīvai izmantošanai			Izveidots ietvars procesu digitalizācijas dzīves ciklam (100%)				
	Paaugstināt darbinieku kompetenču līmeni, veicinot viņu prasmju un zināšanu pilnveidi			Apmaiņa ar administratīvajiem datiem tiek organizēta, izmantojot valsts datu apmaiņas mehānismus (50%)				
	Attīstīt iestādes biznesa kultūru			Darbinieku apmierinātība ar darba vidi (darbinieku apmierinātība 5.5 punkti 7 punktu skalā)				
	Veicināt “zaļo domāšanu”			Darbinieku labbūtības līmenis (darbinieku apmierinātība 4 punkti 5 punktu skalā)				
				Iestādes spēja reaģēt uz ārējām izmaiņām (novērtējums 4 punkti 5 punktu skalā)				
			Darbinieki, kuriem saskaņā ar kompetenču pārorientēšanās programmu jāapgūst jaunas prasmes, ir apguvuši tās (90%)					
			Ieviests darbinieku ideju potenciāla sekmēšanas modelis					
			Kolektīvās aktivitātes apkārtējās vides un klimata neitralitātes veicināšanai (skaits gadā -1)					

